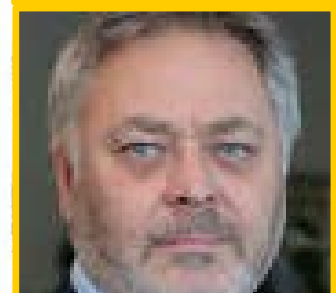

Avtale om tjenestepensjon for ansatte i offentlig sektor

Erik Orskaug, sjeføkonom i Unio
Pensjonsforum, Fafo, 9. mars 2018

www.unio.no

natt med gjengen

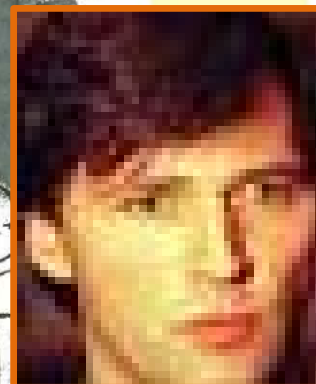
Unios notatserie
nr. 66/2018

Påslag er greit

nr. 1/2011

er best

2009 vs 2018

- Betinget tjenestepensjon tetter AFP-hull
- TP-nivå om lag det samme
- Tidligpensjonstillegg for 8 årskull
- Mindre komplisert overgangsordning, flere årskull på gammel ordning

Forhandlinger gir aldri full uttelling

Bra eller ganske bra:

- Yngre kan kompensere raskere for levealdersjusteringen **viktigst**
- 5,7 pst og 18,1 pst
- Regulering med lønnsvekst, også for oppsatte
- Fleksibelt uttak av oppsatt rett i brutto, uttakseffekt etter 67 år
- Snur på strengere samordning av oppsatt brutto med privat AFP
- Særaldersgrenser
- Alderspensjon til uføre

OK, men burde vært bedre:

- Tidligpensjonstillegg 1963-70
- Betinget tjenstepensjon
- Individuell garanti 1959-62

Kan ikke vurderes isolert:

- Individuell garanti 1963-67
- Samordningsreglene
- Ses sammen med god kompensasjon for 1963-kullet som får full AFP

Like god som maks hybrid

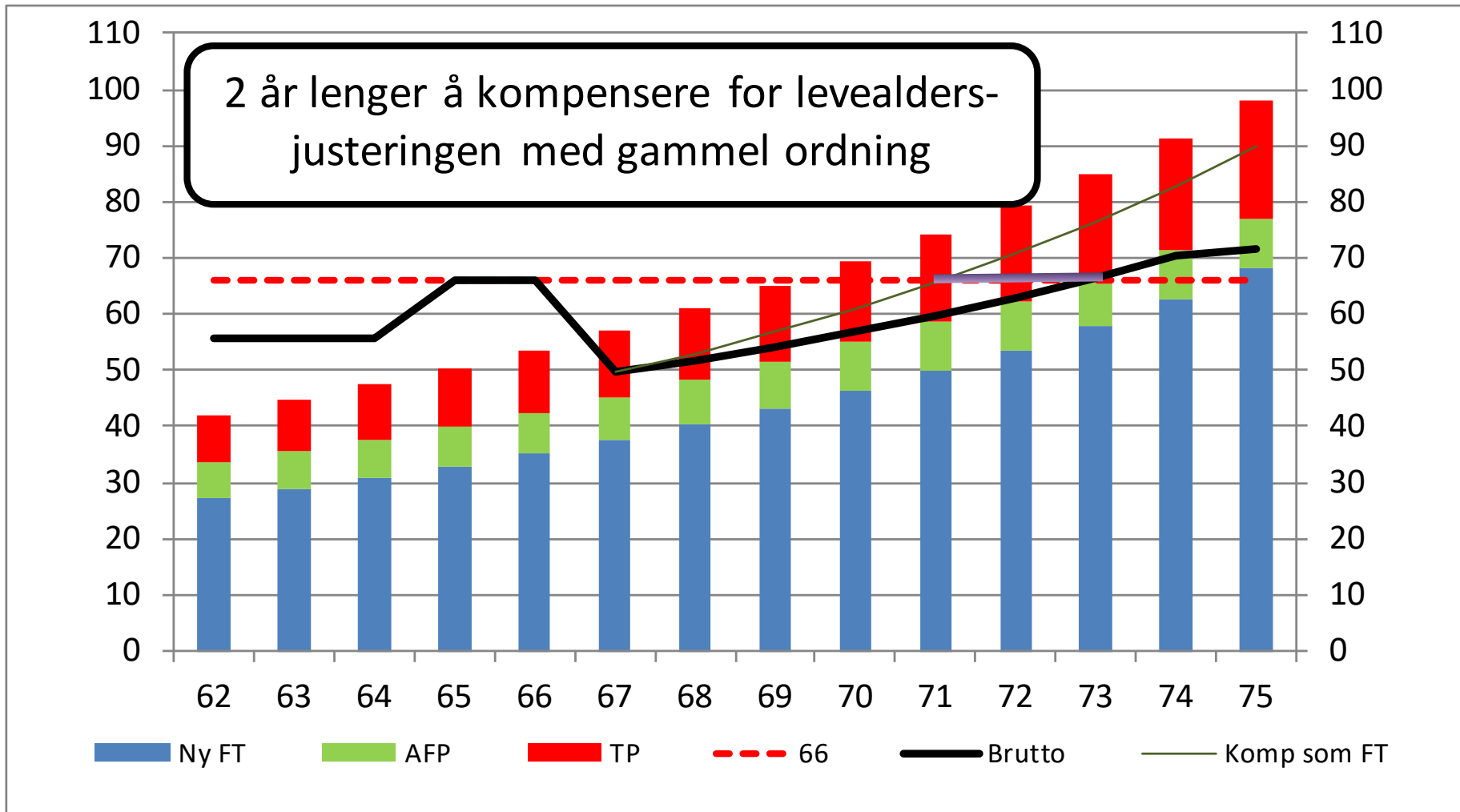
- 5,7 pst i påslagsmodellen er like god som en maks hybrid i privat sektor med 7 pst grunnsats (menn)
- Delingstall gir svakere levealdersjustering enn forsikringsnæringens dødelighetstariffer (K2013)

Kompensasjon i hybridene ved makssats 7 pst for menn og tilsvarende sats i ny offentlig tjenstepensjon for å nå samme kompensasjon, uttak 67 år

	Kompensasjon 7 pst hybrid menn	Nødvendig grunnsats i ny OfTP
1963-kullet	13,76 pst	5,55 pst
1973-kullet	13,09 pst	5,64 pst
1983-kullet	12,54 pst	5,74 pst
1993-kullet	12,08 pst	5,81 pst

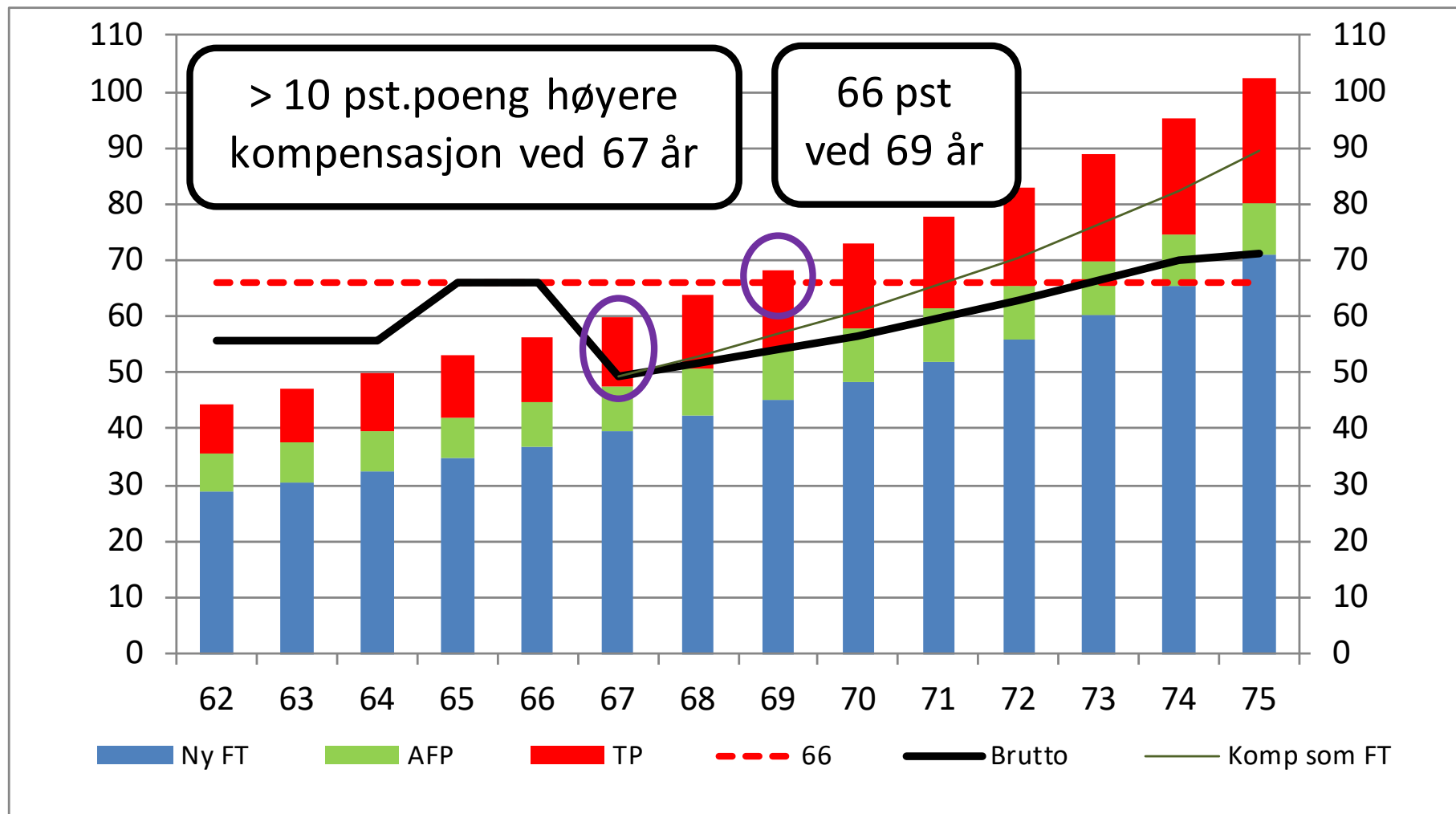
Raskere komp. for levealdersjustering

Yrkesstart 27 år, «flat lønn», 1993-kullet

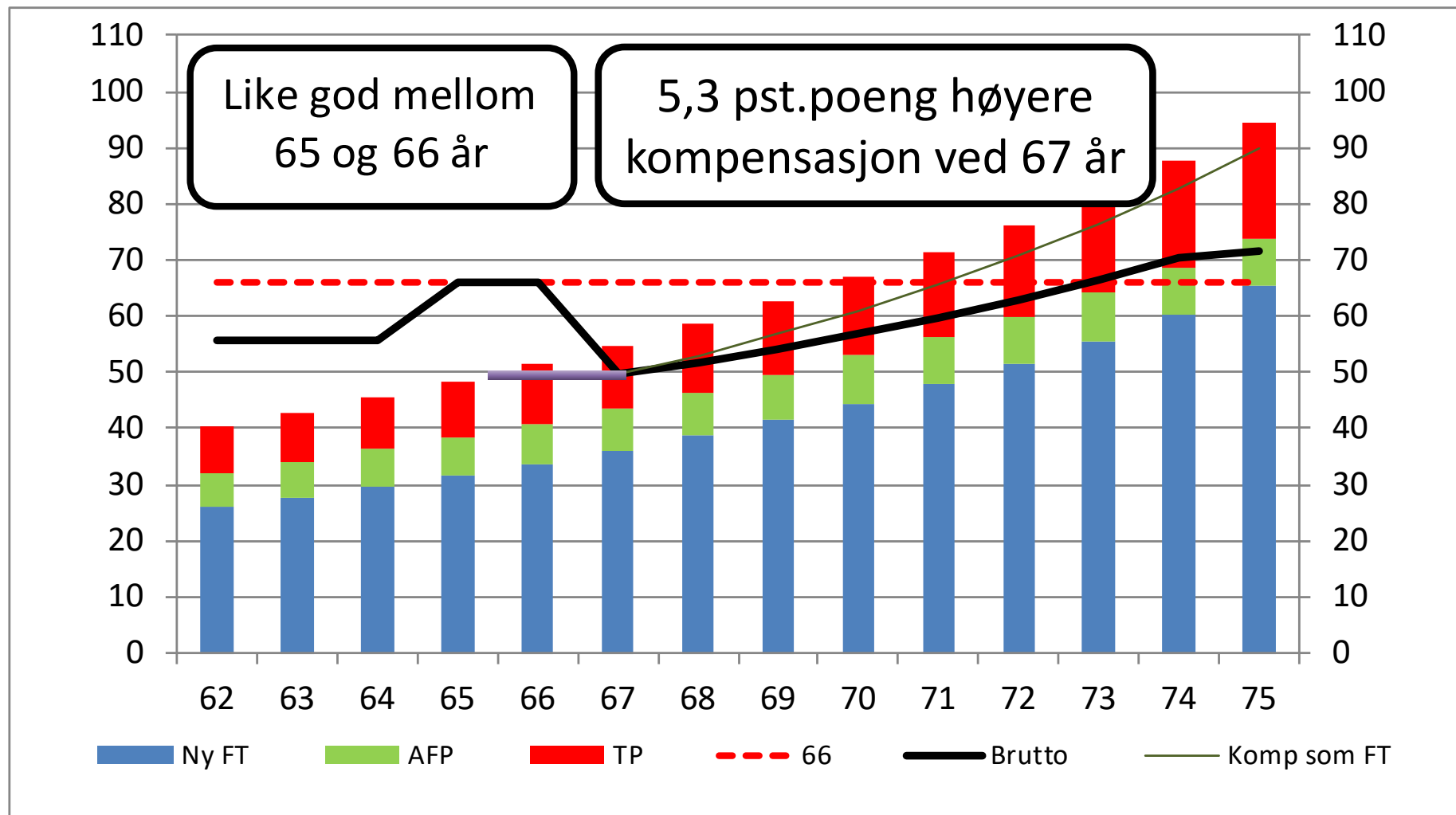

FT+AFP+TP gir god kompensasjon

Yrkesstart 25 år, «flat lønn», 1993-kullet

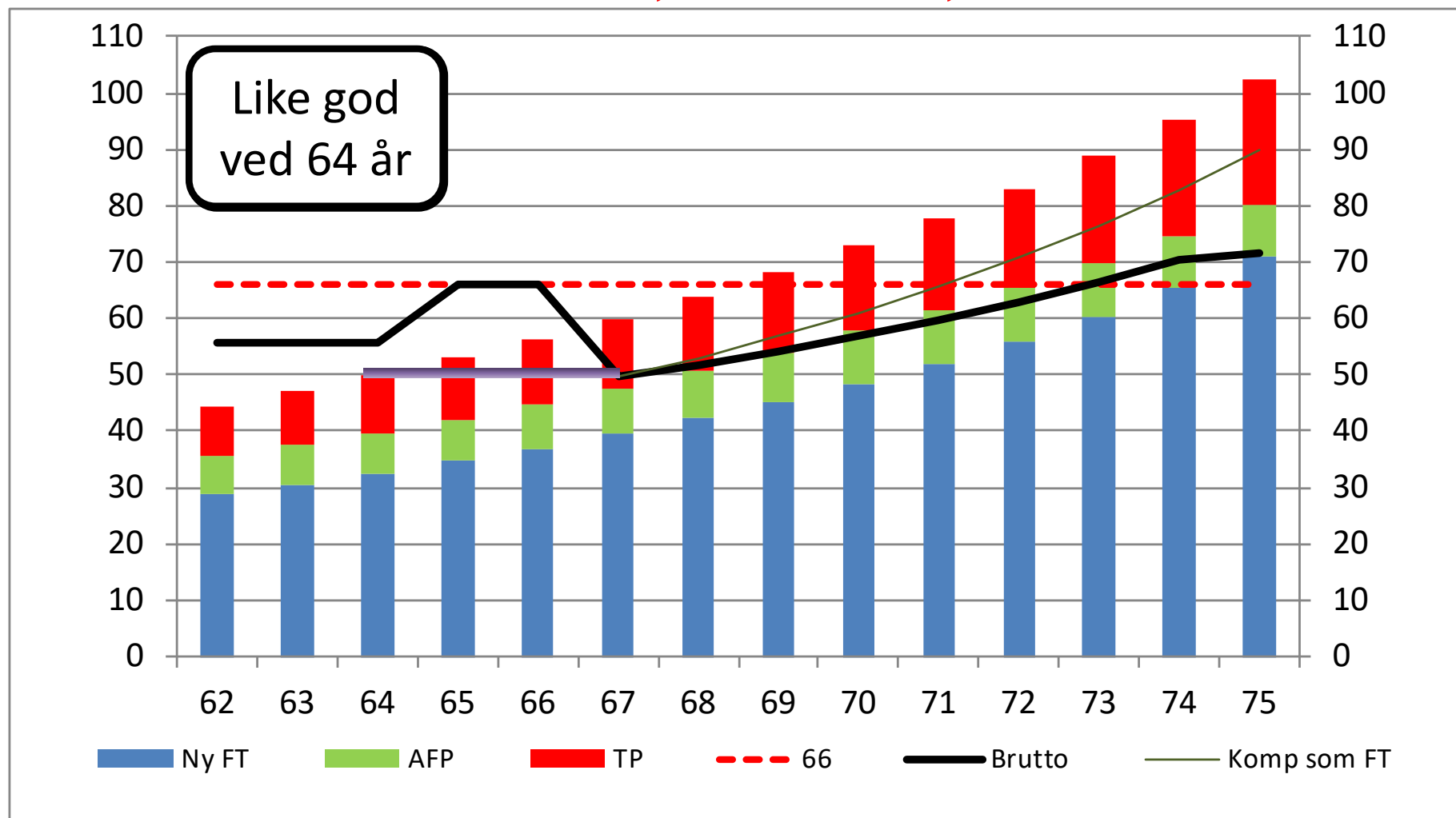

Yrkesstart 27 år, 4 pst høyere sluttlønn 1993-kullet

Påslag like god som dagens ved 64 år

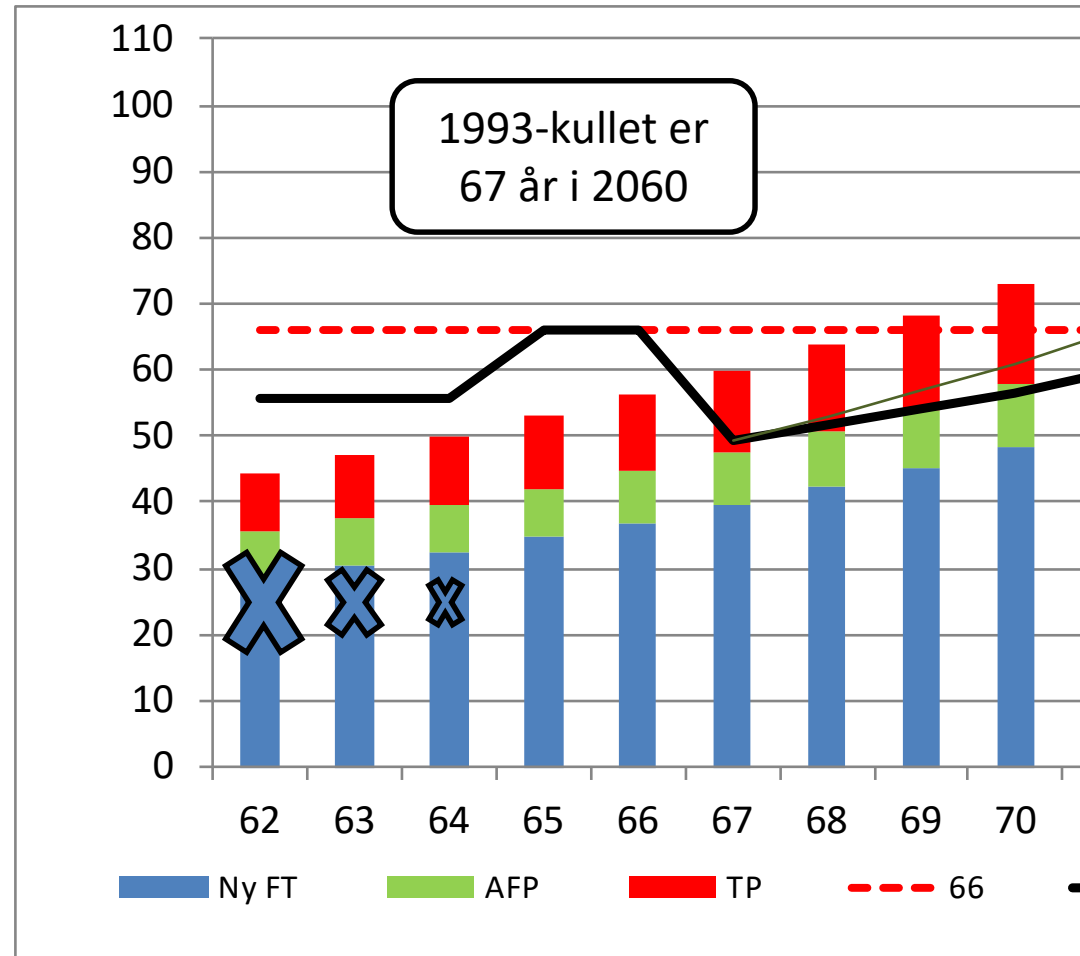
Yrkesstart 25 år, «flat lønn», 1993-kullet

- I 1967 var pensjonsalderen 70 år og forventet levealder 74 år, det ga 4 år som pensjonist
- I dag kan du gå av ved 62 år og forventet levealder er 83 år, det gir 21 år som pensjonist
- 1993-kullet er 62 år i 2055. Hvis tidligste avgang skal følge veksten i forventet levealder, vil «det nye 62» bli 66 år for 1993-kullet, det vil være mulig å ha 22 år som pensjonist. Står du 3 år lenger i arbeid får du 2/3 av lønn i pensjon

Hvor lenge holder «62»?

-vi bør begynne å venne oss til tanken

Erfaringer fra forhandlingsprosessen

- «Lissom-forhandlinger», men avtalen skal ut på uravstemning
- Fase 1 (januar): tilbakesteg i forhold til 2015-rapporten
- Fase 2 (forhandlingsfasen): lite var «rydda», alle tema på bordet
- Stor avstand i standpunkter, motparten med klippefast forsvar av «skjønnheten i modellen» (nøytraliteten) til siste time
- Ryddig prosess, organisering som sikret framdrift, tok fatt i viktige tema som hadde bruddpotensiale tidlig (f.eks. særalder)
- Kompliserte tema krever avklaringer og mer-åpenhet
- Uheldig at relativt kompliserte modeller for tidligpensjonstillegg og individuell garanti kom på bordet i 12. time. Lærdom for videre prosess på særaldergrenser og alderspensjon til ufør
- Ikke ferdig, først lovprosess, så avtale, ikke alt gikk greit i 2010, eller med uførereformen. **Partene må være tett på!**

Over 360.000
medlemmer!

Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede

UTDANNINGS
FORBUNDET

**FORSKER
FORBUNDET**

**POLITIETS
FELLESFORBUND**

e
ergoterapeutene

a AKADEMIKER
FORBUNDET

Presteforeningen

Det Norske Diakonforbund
The Norwegian Association of Deacons

Skatterevisorenes forening